

Forældre bestemmer unges valgdeltagelse

Af Søs Lykke Sloth, Tirsdag den 23. november 2010, 11:55

Mor og far har stor betydning for, om unge mellem 18 og 21 år stemmer eller bliver i sofaen. Og forældre påvirkningen varer ved hele livet, viser helt ny undersøgelse af årsagerne til valgdeltagelsen i Danmark.

Hvis forældrene stemmer, gør deres børn det også. Hvis forældrene derimod ikke bruger deres demokratiske ret til at gå ned på den lokale skole og sætte et kryds på stemmesedlen, gør børnene det heller ikke.

Social arv

Social arv er altafgørende for unges valgdeltagelse, viser en omfattende undersøgelse af årsagerne til valgdeltagelsen for knap 2,4 mio. vælgere i 44 af landets 98 kommuner ved det seneste kommunalvalg i november 2009, som Berlingske Tidende i dag kan offentliggøre.

Hvis mor stemmer, er der 30 procentpoint større sandsynlighed for, at hendes børn også går ned og stemmer. Hvis far stemmer, er sandsynligheden 19 procentpoint større end udgangspunktet.

»Effekten fra forældrene er enorm, og det hænger uden tvivl sammen med, at man i mange familier tager sammen ned og stemmer. Det sociale element spiller en stor rolle for valgdeltagelsen,« siger professor Kasper Møller Hansen fra Københavns Universitet, der står bag undersøgelsen for Integrationsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Og forældre påvirkningen sker også, selv om man er blevet ældre. Selv når man er 55 år, har man ti procentpoint større sandsynlighed for at gå ned og sætte sit kryds, hvis ens forældre også gør det.

Netværk tager over

Forældre påvirkningen falder dog, når de unge flytter hjemmefra, og familien ikke længere er samlet omkring smørrebrødet, fjernsynet og de seneste exit polls.

Fra en valgdeltagelse på 60 procent for de helt nye vælgere på 18 år dykker deltagelsen til under 45 procent for unge mellem 19 og 21 år, hvor danske unge typisk flytter hjemmefra og bliver påvirket af nye impulser. Til sammenligning er den samlede valgdeltagelse på 65,8 procent.

»Når de unge er 22 år, er de fleste i gang med en uddannelse, de er blevet mere etablerede og omfattet af »positiv gruppepres« fra sociale netværk. Så det handler om at få fat i uddannelsesinstitutioner, klubber og foreninger, hvis man vil have styrket valgdeltagelsen,« siger Kasper Møller Hansen.

Efter 22 år stiger valgdeltagelsen konstant mange år frem og er påvirket af ægtefæller, arbejdskolleger og andre sociale relationer.

Vigtige input

Valgretskommissionen, der for nylig blev nedsat for at komme med en række konkrete bud på, hvordan man får flere unge til at deltage i demokratiet, herunder at se på forslaget om at sætte valgrets alderen ned fra 18 til 16 år, kalder undersøgelsens resultater for »vigtige input«.

»Det er utrolig vigtigt, at man debatterer samfundsspørgsmål i familien og inspirerer de unge til at deltage i valghandlingen, og resultaterne skal da indgå i kommissionens arbejde. Det står helt klart,« siger formand for Valgretskommissionen, Folketingets tidligere formand, Christian Mejdahl (V).

Valgretskommissionen skal komme med sine forslag inden udgangen af 2011.